

מותב: ברנזון, ויתקין, הלוי

עובדות המקרה: במבחן העולמי לתנ"ך זכה מתמודד מאוסטרליה במקום הראשון. המשיב, חתן התנ"ך של ישראל, זכה במקום השני. הוא ביקש לפסוק כי הוא, ולא המועמד האוסטרלי, היה זכאי לכתר הבכורה. באי-כוח שני הצדדים היו בדעה אחת כי בין הנבחנים שהשתתפו בחידון העולמי לתנ"ך ובין המדינה, מארגנת החידון, נקשר קשר חוזי על יסוד תקנון החידון שהוכן ופורסם על-ידי משרד ראש הממשלה.

טענות המשיב (יום טוב קראסיאנסקי):

- (1) חבר השופטים קיבל מהנבחן האוסטרלי תשובות שלא היו נכונות ושהיה עליו לדחותן.
- (2) חבר השופטים דחה תשובות נכונות של המשיב שהיה עליו לקבלן ולזכותו בנקודות עבורן.
- (3) חבר השופטים טעה בסיכום מספר נקודותיו של הנבחן האוסטרלי.

טענות המערער:

יש לדחות או למחוק את התביעה על הסף:

- (1) התביעה אינה מגלה עילה נגד הנתבעים.
  - (2) נשוא התביעה אינו עניין להכרעה שיפוטית.
  - (3) נשוא התביעה אינו עניין לביקורת שיפוטית.
  - (4) בהתייחס להחלטת ביהמ"ש קמא: הטעות אותה ייחס לחבר השופטים לא קיימת, ולא קיימת אף טעות אחרת מסוג זה המאפשרת לביהמ"ש להתערב.
- השאלה המשפטית:** האם עניינה של התביעה להכרעה משפטית – האם סוגיה חוזית בפנינו?

פסק הדין: ברנזון (דעת רוב)

1. הנחת ייסוד: הקשר שנקשר בין המשתתפים בחידון התנ"ך הארצי והעולמי לבין המדינה הוא קשר חוזי על בסיס תנאי התקנון. מי שנענה להצעה שבתקנון בהתאם לתנאיו, רשאי לדרוש מהמדינה שתנאים אלה יקוימו כלפיו, ואי-קיומם מצד המדינה נותן לו עילת תביעה על הפרת חוזה. כגון הפרת התחייבות כספית כלשהי + התרופות המקובלות. (מדובר בתנאים היקפיים כגון תנאי אירוח של מתחרים מחו"ל וכו..)

2. אולם, המשיב טוען לטעות חשבונית כביכול של חבר השופטים. למעשה מדובר בטעות מהותית ולא חשבונית. טענות מסוג זה אינן עניין לבית-המשפט לענות בו. התקנון מעניק סמכות לחבר השופטים לפסוק כמה נקודות יש לתת עבור תשובה חלקית וכן להחליט בדבר נכונותה או אי-נכונותה של תשובה. ביהמ"ש יתערב רק בטעויות חשבוניות משום שאינן מתייחסות לשיפוט ואינן תלויות במומחיות. בעניין המשמש נשוא המבחן ואינן נובעות משיקול דעת של חבר השופטים.

3. מכל הטעמים הנ"ל, אין למשיב עילת תביעה בהפרת חוזה. החוזה שבין המשיב למדינה הקנה לו זכות להשתתף בחידון התנ"ך העולמי, אך לא הקנה לו זכות לזכות בחידון. זכות כזאת יכולה רק ועדת השופטים להעניק

הלוי (דעת יחיד)

1. איננו שותף לתפיסה שבחירתו של "חתן התנ"ך העולמי" נובעת מיחסים חוזיים בין משתתפי החידון לבין מדינת ישראל. לדעתו, עצם העתירה מופרכת מעיקרה.
  2. השתתפות במבחן התנ"ך אינה יוצרת זכויות משפטיות, אלא שייכת לתחום הרוח והכבוד.
  3. הוראות התקנון הקובעות את מהותו של המבחן, כלליו ותוצאותיו הם "מחוץ לתחום" החומרי והחוזי. לא מן הנמנע שהוראות אחרות, הנוגעות לעניינים חמרים, מקנות למשתתפים שסמכו עליהן זכויות חוזיות נגד המערערת, שניתן לתבען בבית-המשפט. (כגון הוראות העוסקות בתנאי האירוח).
  4. לדעתו, לא טעות גלויה על-פני החלטתו של חבר השופטים שבחידון התנ"ך ולא טעות חשבונית או טעות סופר או אחרת יכולות לשמש עילה לתביעה. אף אם חישוב "הנקודות" על-ידי חבר השופטים הושתת על הנחה כי שתיים ועוד שתיים הן שלוש (לגבי המשיב) או חמש (לגבי עמיתו) - וזו "עילת התביעה" היחידה שנראתה לבית-המשפט המחוזי - אין זו עילה. מי שזכה, לפי טענתו, "במספר הנקודות הרב ביותר" ולא הוכתר כ"חתן התנ"ך העולמי" בהתאם לתקנון, יש לו טענה מוסרית או "תרעומת", כלשון חכמים, אך אין לו זכות תביעה משפטית, לא נגד המדינה ולא נגד עמיתו שהוכתר.
- תוצאה :** הערעור התקבל (המדינה ניצחה והוא לא קיבל כלום)